MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

BEDÝNKY PŘÍBĚHŮ FRANCIE

METODICKÉ A PRACOVNÍ LISTY
pro 4.–6. ročník

Jak pracovat s metodickými materiály?

Dostávají se Vám do rukou metodické materiály pro práci s dětmi – **Bedýnky příběhů,** které vycházejí z dlouhodobého projektu InBáze zaměřeného na realizaci multikulturních vzdělávacích programů ve školách a dalších veřejných prostorech. Kultura konkrétních zemí je dětem a dospělým přiblížena pomocí vyprávění pohádek, povídání o zemi a výtvarných dílen, na nichž mají účastníci možnost své zážitky zpracovat pomocí tradičních materiálů a technik dané země.

Veškeré naše zkušenosti z realizace stovek programů v pražských i mimopražských školách jsme se snažili vložit do následujících metodických materiálů a předkládáme Vám metodiku zaměřenou na **Francii.**

Materiály jsou zpracované jako inspirace v rámci **průřezového tématu multikulturní výchova** a mají sloužit jako odrazový můstek k poznávání jiných kultur. Každý z nás má svůj vlastní postoj a přístup k výuce a při kontaktu s dětmi jim také předáváme své zkušenosti a názory, proto při práci s metodikou můžeme volit a upravovat aktivity a témata, která nás zajímají a jsou vhodná pro konkrétní věk a danou skupinu dětí, se kterou právě pracujeme. Časová dotace u aktivit je také orientační, a je třeba ji vždy zvážit a přizpůsobit konkrétním podmínkám.

Metodické materiály mají několik částí. **Kultura a jazyk** konkrétních zemí **jsou dětem přiblíženy pomocí pohádek**, které pomáhají poznat osobitost země a představují tak důležitý **pramen k pochopení identity lidí**, kteří z ní pocházejí. Dále jsou v metodice informace o dané zemi zpracované do jednotlivých předmětů: *Český jazyk, Matematika, Prvouka / Vlastivěda / Přírodověda, Výtvarná a pracovní výchova, Anglický jazyk, Hudební výchova a Tělesná výchova.*

V materiálech **najdeme pracovní listy s nejrůznějšími úkoly**, pohybové a výtvarné činnosti, ale i hudební a divadelní aktivity, jazykové hry, audionahrávky a video ukázky, odkazy na tipy a zajímavosti. Tyto aktivity jsou představeny s využitím **různých výukových metod a strategií,** jako jsou například: skupinová, párová a samostatná práce, didaktická hra, zážitková metoda, projektové vyučování, prezentace, výklad, diskuse, čtení, pozorování, předvídání, brainstorming, poslech a imitace a další.

Jedná se o **určitý návod,** jak s informacemi o konkrétní zemi pracovat, ale není nutné se snažit zařadit do výuky všechny aktivity a striktně dodržovat navržené postupy a instrukce. **Metodika funguje jako celek** a jednotlivé oblasti jsou vzájemně provázány, **ale také ji můžeme rozdělit na jednotlivé části** a pracovat s nimi zvlášť v průběhu roku.

Přejeme příjemnou zábavu při práci s metodikou.

K metodickým a pracovním listům byly nově vytvořeny interaktivní materiály.

Na portálu Wordwall.net naleznete doplňující aktivity pro žáky. Interaktivní aktivity jsou veřejně dostupné, je zapotřebí rozkliknout červený odkaz v metodickém listě. Odkaz vás přesměruje k portálu, poté kliknete na spustit.

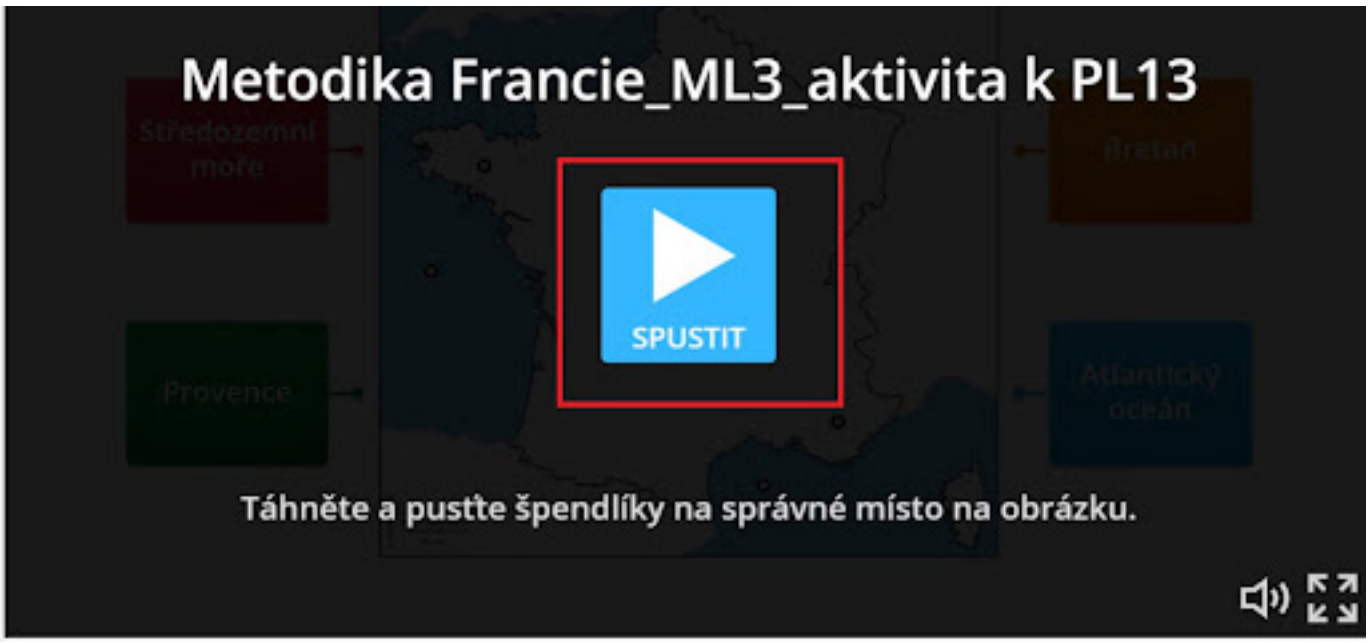

K dispozici je rozšíření pro předměty Matematika, Vlastivěda a Anglický jazyk.

V aplikaci Wordwall můžete u dané aktivity také přepínat šablony s odlišnými interaktivními prvky. Doporučujeme si šablony nejdříve vyzkoušet, protože ne všechny šablony odpovídají zadání.

METODICKÉ LISTY – POHÁDKA (PL 1–3)

Mezioborové vztahy:	Český jazyk a literatura, Vlastivěda
Výukové metody a strategie:	výklad, vyprávění, čtení, brainstorming, moderování, řízená diskuse, skupinová a párová práce, samostatná práce, prezentace, kladení otázek, práce s textem, myšlenkové plánování, projektové vyučování
Časová dotace:	2–3 vyučovací hodiny
Vzdělávací cíle:	poznávání cizí kultury pomocí pohádky, rozvoj slovní zásoby, rozvoj kreativity, rozvoj čtenářských dovedností, orientace v textu
Pomůcky:	tabule, interaktivní tabule/projektor, pracovní listy **(PL1–3)**, mapa/atlas, psací potřeby

Postup:

Nejprve se společně seznámíme s francouzskou pohádkou „Kocour v botách". Poslechneme si pohádku v českém a francouzském jazyce. Žákům před poslechem rozdáme text s pohádkou, aby mohli čtení sledovat. Text pohádky nalezneme ZDE.

Poté se zeptáme žáků *Jak se vám pohádka líbila? Už jste ji někdy slyšeli? Znáte nějakou knižní nebo filmovou verzi, v níž se vyskytuje mluvící kocour nebo kočka? Plyne z pohádky nějaké ponaučení?*

Dále se ptáme *Jaké jsou základní rysy pohádky?* Pobídneme žáky, aby si vzpomněli na nějaké pohádky a popřemýšleli nad jevy, které se často v pohádkách vyskytují. Žáci by měli prakticky (nikoliv teoreticky) rozpoznat hlavní znaky pohádky.

Základní znaky žánru píšeme na tabuli – nadpřirozené bytosti, kouzelné předměty, vítězství dobra nad zlem, triáda, neurčitost místa a děje, ponaučení. Ptáme se *Jaké rysy se objevily v pohádce? V čem se zásadně liší od jiných pohádek, jako je např. Popelka? Zvítězilo dobro nad zlem?*

Sdělíme žákům, že pohádka byla napsaná francouzským spisovatelem Charlesem Perraultem (1628–1703). Ptáme se *Víte, kde leží Francie? Už jste někdo byl ve Francii? Slyšeli jste někdy francouz-*

štinu? Společně si prohlédneme mapu Francie, kterou promítneme na projektoru nebo interaktivní tabuli.

1) Po rozdání pracovního listu **PL1** si společně přečteme zadání a poté žáci pracují v párech nebo v malých skupinkách. Na pracovním listě sestaví žáci věty podle děje pohádky. Po skončení si zkontrolujeme společně. Žáci se střídají a příběh převypráví chronologicky podle zpracovaného PL. Poté se žáků ptáme *Byl kocour v pohádce poctivý? Proč ano, proč ne?*

Řešení:
5 Kocour přesvědčil vesničany, aby předstírali, že louka, kterou sečou, je pána hraběte z Kočárova. I
6 Lidožrout se na kocourovo vyzvání proměnil v myš. V
1 Mlynář odkázal svým třem synům mlýn, osla a kocoura. P
9 Král dal hraběti svolení vzít si princeznu za ženu. T
4 Když se jednou vydal král s princeznou na projížďku kočárem, potkali při cestě hraběte. T
8 Kocour přivítal krále a princeznu na zámku pana hraběte z Kočárova. S
2 Kocour si vyprosil od mlynářského syna boty, aby mohl prokázat, že mu bude užitečný. O
7 Všichni se projížděli v královském kočáru, až dojeli ke krásnému zámku, který patřil lidožroutovi. O
3 Kocour lovil úlovky a nosil je na královský zámek. C

Tajenka: poctivost
Synonyma: pravdivost, čestnost, slušnost, nevinnost, počestnost, bezúhonnost
Antonyma: pokřivenost, nepravdivost, hanebnost, nepravost, nemorálnost, podvod, přetvářka, faleš

2) Ve druhé části **PL1** si žáci zopakují děj pohádky. Žáci pracují s textem pohádky, necháme je samostatně pracovat. Odpovědi píší žáci na PL, kromě druhého cvičení – zde nepíšou odpověď na linku, ale informaci v textu **přímo podtrhnou.** Poté společně zkontrolujeme správné odpovědi.

Řešení:
1. pytel a boty, 2. šestý a sedmý odstavec, 3. pán hrabě z Kočárova, 4. Poradil mu, aby se vykoupal v řece.

3) Na dalším pracovním listu, **PL2**, se budeme věnovat tématu zosobnění. Nejprve si přečteme zadání a poté si představíme definici personifikace. Pokud žáci definici nerozumí, personifikaci žákům přiblížíme. Před vypracováním PL vyzveme žáky, aby sami vymysleli příklady vět s personifikací.

Necháme žáky pracovat samostatně nebo ve dvojicích. Po vypracování si cvičení postupně zkon-

trolujeme. Při kontrole **2. cvičení** rozvedeme diskuzi o tom, jakým způsobem se v pohádce vyskytuje zosobnění (antropomorfický kocour).

U **3. cvičení** vyzveme žáky, aby třídě sdělili vlastnosti mluvícího kocoura. Ptáme se žáků, proč zvolili tato přídavná jména. Žáci se pokusí sepsané vlastnosti odůvodnit v kontextu pohádky. Následně můžeme povídání uvést do filozofické souvislosti a zeptat se: *Jsou tyto vlastnosti lidské, nebo mohou být i zvířecí? Mohou mít vůbec zvířata lidské vlastnosti?*

Řešení:
1. Po dvoře chodí vítr, Měsíc se vřele usmívá na hvězdy, Mušky a komáři tancují, Stromy šeptají;
2. Personifikace se v pohádce vyskytuje. Kocour je v pohádce zosobněn – má lidské vlastnosti;
3. chytrý, vypočítavý, oddaný, mazaný atp.

4) PL3 je zaměřen na procvičování slovní zásoby. Nyní žáci pracují společně ve dvojicích. Ve **cvičení 2** pracují žáci s textem, vyhledávají k přiřazeným slovům synonyma z textu. Po vypracování opět společně zkontrolujeme.

Řešení:
1. mlíčí = B, vzezření = A, velmož = B, 2. obří = ohromný, zamilovaný = poblázněný

POHÁDKA

Kocour v botách
Le chat botté

1. Žil byl jeden mlynář a ten když zestárl, odkázal svým třem synům majetek – mlýn, osla a kocoura. Rozdělování bylo jednoduché. Nejstarší syn si vzal mlýn, prostřední dostal osla a na nejmladšího zbyl jen kocour. Nejmladšího syna mrzelo, že dostal tak málo. „Bratři," pravil: „poctivě se můžeme uživit jen, když dáme podíly dohromady. Podívejte se na mne, až sním kocoura a udělám si z jeho kůže čepici, nezbyde mi nic jiného než umřít hlady."
2. Kocour to všechno slyšel, a přestože dělal, že neposlouchá, povídal vážně a opravdově: „Nesmutni, můj pane. Stačí, když mi dáš pytel a pár nových bot, aby se mi dobře chodilo v křoví, a uvidíš, že jsi nepochodil tak špatně, jak si myslíš."
3. Pánovi se sice kocourova slova nezdála, ale přece si všiml, co obratných kousků dokáže kocour při chytání myší a krys, jak se umí věšet za nohy, schovat do mouky a dělat mrtvého. A tak nepochyboval, že mu v nouzi bude dobrý a poslechl ho.
4. Když kocour dostal, co si přál, obul si hezky boty, přes rameno si hodil pytel, provázky od něho si přidržel předními tlapkami a vydal se do ohrady, kde byly houfy králíků. Do pytle dal otruby a mlíčí, natáhl se na zem jako mrtvý a čekal, až nějaký malý králík vleze do pytle, aby se najedl těch dobrot.
5. Sotva si kocour lehl, už měl úspěch: mladý nerozvážný králík vlezl do pytle, mazaný kocour hned zatáhl za provázky, králíka už nepustil a bez milosti ho v pytli nechal. Byl na svou kořist pyšný. Odebral se ke králi na zámek a žádal o slyšení.
6. Kocoura dovedli nahoru do komnat Jeho Veličenstva. Kocour se králi hluboce uklonil a pravil: „Tady máte, pane králi, králíka z ohrady pana hraběte z Kočárova (takhle pojmenoval svého pána), pověřil mě, abych vám ho od něho přinesl jako dar."
   „Řekni pánovi," odvětil král, „že mu děkuji a že mi udělal radost."
7. Jindy se zase kocour schoval do obilí, pytel držel stále otevřený, a když dovnitř vletěl párek koroptví, použil zase provázek a obě chytil. Pak je donesl králi jako předtím králíka z ohrady. Král párek koroptví opět s radostí přijal a dal mu odměnu – zlaťáky.
8. Tak si kocour vedl dva tři měsíce a čas od času přinášel králi zvěř z honitby svého pána. Jednou se dozvěděl, že se má král vydat na projížďku po břehu řeky se svou dcerou, nejkrásnější princeznou na světě. I pravil svému pánu: „Poslechneš-li mou radu, štěstí tě nemine. Stačí, když se budeš koupat v řece na místě, které ti ukážu, a ostatní necháš na mně."
9. Hrabě poslechl svého kocoura a udělal, co mu poradil, a nestaral se o to, k čemu to bude dobré. Zrovna když se koupal, jel kolem král. Kocour ze všech sil spustil křik:
   „Pomoc! Pomoc! Můj pán, hrabě z Kočárova, se topí!"
10. Na ten křik vystrčil král hlavu z kočáru. Poznal kocoura, který mu už tolikrát přinesl zvěřinu.

I rozkázal, aby panu hraběti z Kočárova rychle běželi na pomoc. Zatímco ubohého hraběte tahali z vody, kocour se přiblížil ke kočáru a řekl králi, že jeho pánovi, zrovna když se koupal, zloději ukradli šaty. Ty šaty však čtverák kocour schoval pod velký balvan opodál.

11. Král hned poručil, aby panu hraběti z Kočárova přinesli ty nejkrásnější šaty. Sám zahrnul hraběte tisícerými lichotkami. Krásné šaty od krále dodaly hezkému vzezření pana hraběte ještě většího lesku (byl to opravdu krasavec). Královská dcera se do hraběte brzy zamilovala.
12. Král si přál, aby k nim vstoupil do kočáru a projel se s nimi. Kocour měl velkou radost, jak se mu všechno dobře dařilo. Honem předběhl královský kočár a řekl vesničanům, kteří sekali louku: „Milí sekáči, jak neřeknete králi, že louka, kterou sečete, patří panu hraběti z Kočárova, dám vás na kaši rozsekat!“
13. Král se opravdu zeptal sekáčů, čí ta louka, kterou sečou, je „Pana hraběte z Kočárova,“ volali všichni, měli z kocourovy pohrůžky strach. „Máte to hezký lán země,“ pravil král panu hraběti z Kočárova. „Jak ráčíte vidět, Výsosti,“ odvětil hrabě. „Ta louka mi rok co rok hodně vynáší.“
14. Úplně stejně to udělal kocour i s vesničany, kteří mlátili obilí. Král si tedy pomyslel, že hrabě z Kočárova je bohatý. Kočár jel dál a kocour konečně došel ke krásnému zámku. Pánem zámku byl lidožrout, v celém světě nebylo většího boháče nad něj: k tomu zámku patřily všechny pozemky, po nichž se král zrovna projížděl. Kocour chtěl vyzvědět, kdo ten lidožrout je a co umí.
15. Lidožrout ho přijal tak zdvořile, jak jen lidožrout může, a vybídl ho, aby si odpočinul.
„Povídá se,“ pravil kocour, „že se umíte proměnit v jakékoliv zvíře, třeba ve lva nebo ve slona.“
„To je pravda“ odvětil zhurta lidožrout, „a abych to dokázal, pozor, hned ze mne bude lev!“
16. Kocour, který před sebou najednou uviděl lva, se vyděsil a v tu ránu byl hned na střeše. Po chvilce, když kocour viděl, že lidožrout na sebe vzal opět pravou podobu, slezl se střechy a přiznal se, že měl veliký strach.
17. „Dále se říká,“ pravil, „ale mnoho tomu nevěřím, že se umíte proměnit i v to nejmenší zvířátko, například v myš.“ A v tom okamžiku se lidožrout proměnil v myš. Myš se začala prohánět po podlaze, a jak ji kocour dohonil, skočil po ní a snědl ji.
18. Zatím král spatřil lidožroutův krásný zámek a chtěl se tam zastavit. Jak kocour uslyšel rachotit kočár na padacím mostě, běžel jim naproti a pravil králi: „Vaše Veličenstvo, pěkně vás vítám na zámku pana hraběte z Kočárova!“ „Cože, pane hrabě,“ zvolal král, „ten zámek je také váš? Neznám krásnějšího nádvoří a hezčích budov. Pojďme se podívat dovnitř, je-li vám to po chuti.“
19. Mladý hrabě podal ruku mladé princezně a všichni vešli do ohromného sálu. Tam už našli bohatě prostřené stoly. Lidožrout totiž čekal návštěvu. Král byl okouzlen a jeho dcera též, ta byla do hraběte celá poblázněná. Když král viděl, jak velkým bohatstvím hrabě vládne, pravil po páté či šesté sklenici vína: „Záleží jen na vás, pane hrabě, zda-li budete chtít mou dceru za ženu.“
20. Hrabě s náležitými poklonami přijal poctu, kterou mu král prokázal, a ještě toho dne se s princeznou oženil. Kocour se stal velmožem a od těch časů chytal myši jen pro zábavu.

Sestav věty podle toho, jak po sobě v příběhu následovaly. Očísluj je a z písmen sestav tajenku. Poté k tajence dopiš synonymum a antonymum.

- ☐ Kocour přesvědčil vesničany, aby předstírali, že louka, kterou sečou, je pána hraběte z Kočárova. **I**
- ☐ Lidožrout se na kocourovo vyzvání proměnil v myš. **V**
- ☐ Mlynář odkázal svým třem synům mlýn, osla a kocoura. **P**
- ☐ Král dal hraběti svolení vzít si princeznu za ženu. **T**
- ☐ Když se jednou vydal král s princeznou na projížďku kočárem, potkali při cestě hraběte. **T**
- ☐ Kocour přivítal krále a princeznu na zámku pana hraběte z Kočárova. **S**
- ☐ Kocour si vyprosil od mlynářského syna boty, aby mohl prokázat, že mu bude užitečný. **O**
- ☐ Všichni se projížděli v královském kočáru, až dojeli ke krásnému zámku, který patřil lidožroutovi. **O**
- ☐ Kocour lovil úlovky a nosil je na královský zámek. **C**

tajenka: _____

synonyma: _____

_____

antonyma: _____

_____

Podívej se zpětně do textu a zodpověz následující otázky:

1. Mlynářův nejmladší syn byl zklamaný, když po svém zesnulém otci zdědil pouze kocoura. V pohádce ujišťuje kocour svého pána, že mu bude velmi nápomocný, pokud dostane dvě věci. Napiš, o jaké dvě věci se jedná? _____
2. Vyhledej v textu odstavec, ve kterém se dozvíme, jak si kocour zpočátku získal královou důvěru. Informaci podtrhni zeleně.
3. Jaké šlechtické jméno zvolil kocour pro svého pána? _____
4. Napiš, jakou radu dal kocour svému pánovi, když se rozhodl, že je na čase, aby se setkal s králem a princeznou. _____

Úlohy řeš na základě definice.

Personifikace (zosobnění) = přenesení lidských vlastností a chování neživým věcem, zvířatům, rostlinám nebo jevům.

1. Vybarvi věty, v níž se vyskytuje personifikace.

Po dvoře chodí vítr.

Stromy tiše šeptají.

David píše domácí úkol.

Mušky a komáři tancují.

Měsíc se vřele usmívá na hvězdy.

Po farmě pobíhaly krávy.

Na stěně visí obraz.

2. Myslíš si, že se v pohádce objevuje personifikace? Zkus popsat, jakým způsobem ji použil autor.

3. Uvažuj o tom, jaké vlastnosti prokázal kocour v pohádce. Popiš kocourovy vlastnosti třemi přídavnými jmény.

1. Označ správnou odpověď. Co znamená…

…mlíčí?

a) druh obilí

b) listy smetanky lékařské

c) druh košťálové zeleniny

…vzezření?

a) vzhled

b) blýsknutí

c) odhalení

…velmož

a) jiné označení pro krále

b) příslušník vysoké šlechty

c) zlý černokněžník

2. Najdi k daným slovům synonyma z textu pohádky, slova označ modře. Synonyma najdeš v 19. a 20. odstavci.

obří

pocta

zamilovaná

METODICKÉ LISTY – ČESKÝ JAZYK (PL 4–6)

Mezioborové vztahy:	Vlastivěda
Výukové metody a strategie:	výklad, vyprávění, čtení, brainstorming, moderování, řízená diskuse, skupinová a párová práce, samostatná práce, prezentace, kladení otázek, práce s textem
Časová dotace:	2 vyučovací hodiny
Vzdělávací cíle:	osvojení principu přejímání slov, osvojení shody podmětu s přísudkem, rozvoj slovní zásoby, rozvoj čtenářských dovedností, rozvoj kritického myšlení, rozvoj sebereflexe
Pomůcky:	tabule, interaktivní tabule/projektor, pracovní listy **(PL4–6)**, mapa/atlas, psací potřeby

Postup:

Předtím než žákům přiblížíme Francii a charakteristické aspekty země, vyzveme žáky, aby se zamysleli nad obecnými faktory, které utvářejí kulturu země. Brainstormingem se naučí žáci reflektovat aspekty kulturních rozdílů a zároveň svoji vlastní identitu.

1) Nejprve rozdělíme žáky do menších skupin po 4–5. Poté rozdáme každé skupině **PL4** a společně si přečteme zadání. Zadání žákům dále přiblížíme, seznámíme tak žáky s tématem hodiny. Vyzveme žáky, aby přicházeli s návrhy toho, co podle nich vytváří kulturu jiné země. Téma představíme krátkým povídáním o návštěvě cizí země, nebo se ptáme: *V čem se Česko liší od ostatních zemí, které jste navštívili? Jaké rozdíly jste zaznamenali? V čem se život lidí z jiných zemí může lišit? Co můžeme mít naopak společného?* Žáci dále pracují na úkolu ve skupinkách, tvoří myšlenkovou mapu společně. Návrhy píší do jednotlivých bublin mapy.

Po brainstormingu se ptáme jednotlivých skupin, s jakými návrhy přišly. Na tabuli napíšeme všechny odpovědi, které zazní. Společně se třídou výsledky brainstormingu prodiskutujeme a zkorigujeme. Pokud z odpovědí vyjdou obecné kulturní rozdíly jako např. jídlo, zvyky nebo náboženství – vybídneme žáky, aby zkusili ke kategoriím přiřadit příklady dvou zemí, přičemž jeden příklad bude pocházet z české kultury a další z jiné země (např. typické jídlo pro českou kulturu je rohlík a pro francouzskou bageta).

Můžeme si připravit pár příkladů kulturních rozdílů pro případ, kdy žáci sami na příklady nepřijdou (např. stravovací návyky, oblečení nebo způsoby pozdravů). Dále se v návaznosti na příklady ptáme: *Platí to pro každého Čecha?* Zde je důležité podotknout, že tyto skupinové kulturní odlišnosti nemusí nutně platit pro každého člověka dané skupiny. Každý vyrůstal v jiném prostředí a má odlišné životní zkušenosti, proto charakteristické kulturní vlastnosti jedné skupiny nemusí být samozřejmě platné pro každého (např. ne každý Čech jí na Vánoce kapra). Myšlenkovou mapu lze také vytvořit rovnou na tabuli a ušetřit tak papír.

TIP: Diskuzi můžeme vést formou sokratovského dialogu. Sokratovská metoda vytváří prostor, v němž mohou žáci do problému více vhlédnout otevřenou diskuzí. Před diskuzí se posadíme s třídou do kruhu. Žákům klademe otevřené otázky, na které sami hledají odpovědi.

2) Poté žákům rozdáme **PL5** a společně si přečteme zadání. Žáci samostatně vypracují jednotlivé úkoly. Po skončení si společně zkontrolujeme. Po kontrole prvních čtyř úkolů se zaměříme na diskuzi v návaznosti na poslední úkol z PL. Nejprve sdělíme žákům, jak se řekne francouzsky bageta – **baguette [ba gu e te]**. Další typická jídla francouzské kuchyně najdeme ZDE.

Ptáme se: *Máte rádi bagetu? Proč si myslíte, že se v ČR prodává francouzská bageta, i když pečivo není původem z Česka?* (francouzští přistěhovalci, originální recept přicestoval do jiných zemí, dálkový obchod). Jídla z jiných zemí k nám přicestovala v minulosti díky obchodu, kdy došlo ke zintenzivnění kontaktu mezi kulturami, např. produkty jako káva nebo čokoláda naši dávní předci nemohli ochutnat, dostaly se do Evropy z Ameriky kolem 14. století.

Následně žákům ukážeme obrázky francouzských baget ze tří zemí: **francouzská bageta**, **česká verze francouzské bagety** (obložená bageta), **vietnamská bageta** z doby francouzské kolonizace. Ptáme se: *Proč jsou bagety v každé zemi jiné, když je původně pečivo z Francie?* Vysvětlíme žákům, že si často země přeměňují cizí pokrmy na svůj způsob, přestože původní recept byl jiný (např. americká pizza se silnějším korpusem). Česká verze francouzské bagety není křupavá, ale měkká, protože ji zde pečeme s jinou moukou. Během francouzské nadvlády vznikla vietnamská verze bagety s místními ingrediencemi.

V neposlední řadě zakončíme hodinu otázkami: *Jaké jídlo z jiné země vám nejvíce chutná? Navštívili jste v Praze někdy restauraci, kde se vaří toto jídlo?*

Řešení:
1. přísudek: můžeme najít, podmět: nevyjádřený (my), 2. čerstvost, 3. Země proslulá pečivem a dezerty., 5. ovocné knedlíky, svíčková, vepřo knedlo zelo atd.

3) Dále žáky seznámíme s francouzským jazykem. Francouzština patří mezi románské jazyky, které se vyvinuly z latiny, což znamená, že mají určitou podobnost s dalšími románskými jazyky, jako jsou italština, španělština, portugalština. Počet jejich uživatelů se odhaduje na 300 milionů. Francouzština není úředním jazykem pouze ve Francii, je státním jazykem také v Belgii, Kanadě, Švýcarsku, Lucembursku, Alžírsku a dalších afrických státech.

Dále žákům představíme pár základních francouzských frází. Námi zvolené fráze napíšeme do Google překladače. Společně se pokusíme fráze s překladačem vyslovit. Ptáme se: *Jak vám zněla francouzština? Podobá se češtině?*

Dále se věnujeme slovům francouzského původu **(galicismy)**, která byla přejata do češtiny. Nejprve si společně vysvětlíme, co znamená, když je slovo přejaté. Ptáme se: *Víte, jakým způsobem se do češtiny dostávají cizí slova?* Díky cestování a úzkému kontaktu s ostatními kulturami přijímá jazyk slova z ostatních jazyků. Téma přejatých slov můžeme propojit i s vlastivědou. Pobídneme žáky, aby uhodli, za jakého šlechtického rodu byl nejsilnější vliv francouzské tradice (za vlády Lucemburků).

Dále se ptáme žáků: *Jaká slova v češtině pocházejí z jiného jazyka?* Napíšeme na tabuli pár příkladů přejatých slov a necháme žáky uhodnout, z jakého jazyka pochází slova – např. džíny (z angličtiny); káva (z arabštiny); čaj (z čínštiny); džungle (z hindštiny). Následně žákům sdělíme původ daných slov. Ptáme se: *Proč si myslíte, že zrovna tato slova pocházejí z jiné země?* Vysvětlíme, že tyto věci nejsou původem z Evropy, proto jsou slova přejatá.

Na **PL6** hledají žáci slova přejatá z francouzštiny. Žáci samostatně vypracují PL, k přejatým slovům spojí slova francouzská. Poté si společně cvičení zkontrolujeme.

Řešení: bonbón (i bonbon) – bonbon, bižuterie – bijouterie, garáž – garage, loajální – loyal, naivní – naïve, pasáž – passage, šarmantní – charmant

4) V druhé části **PL6** mají žáci za úkol rozhodnout, zda jsou věty napsány pravopisně správně, tvrzení poté odůvodní. V PL si zároveň zopakují slova přejatá z prvního úkolu **PL6**.

Řešení:

- **správně (v podmětu není žádné jméno rodu mužského životného)**
- **správně (podmětem jsou výrazy desítky, stovky, tisíce, statisíce, miliony, miliardy)**
- **špatně (několikanásobný podmět – v podmětu je jedno jméno rodu mužského životného)**
- **správně (několikanásobný podmět – v podmětu je jedno jméno rodu mužského životného)**
- **špatně (podmět rodu mužského životného)**
- **správně (my – všichni)**

Pokud jste už někdy navštívili cizí zemi, zkuste si vzpomenout, čím se od ČR daná cizí země lišila? Diskutujte a doplňte společnou myšlenkovou mapu.

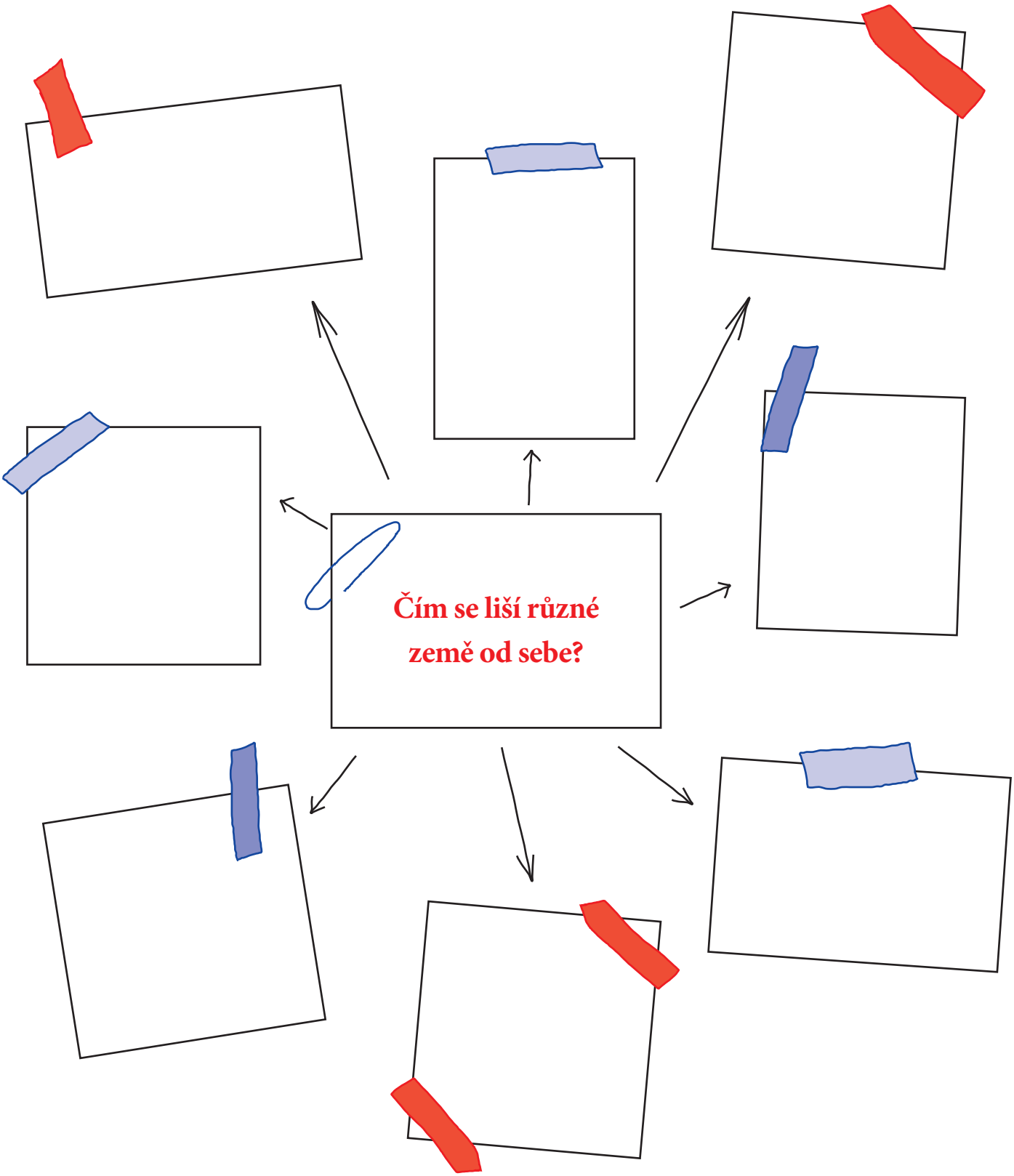

Víš, jakým jídlem je proslulá Francie? To se dozvíš po přečtení krátkého textu! Poté vypracuj úkoly.

Když se řekne Francie, tak první věc, která se hodně lidem vybaví, je pravá, křupavá francouzská bageta. Francouzi si na její kvalitě a čerstvosti dávají záležet a nespokojí se jen tak s něčím. V této pekařské velmoci můžeme najít obrovské množství malých pekáren a cukráren, které jsou doslova na každém rohu. Bude to také tím, že Francouzi se téměř nikdy nespokojí s bagetou, která není naprosto čerstvá, a stává se, že si pro toto pečivo z důvodu čerstvosti chodí i vícekrát za den.

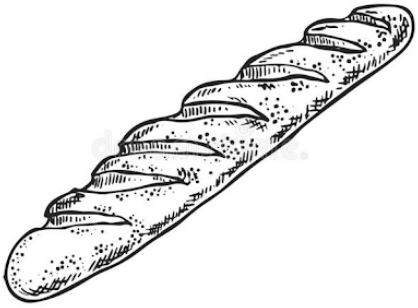

1. **Vypiš z třetí věty základní skladební dvojici.**

_____

2. **Najdi v poslední větě podstatné jméno, které je v 2. pádě jednotného čísla a skloňuje se podle vzoru KOST.**

_____

3. **Vysvětli význam pojmu „pekařská velmoc“.**

_____

4. **Jaké jídlo je podle tebe typické pro českou kuchyni?**

_____

1. V češtině existují slova, která mají původ v jiných jazycích, spousta z nich jsou původem francouzská. Zkusíš je správně spojit?

bonbón	**loyal**
bižuterie	**passage**
garáž	**charmant**
loajální	**naïve**
šarmantní	**bijouterie**
naivní	**bonbon**
pasáž	**garage**

2. Rozhodni, zda jsou dané věty pravopisně správné. Správnou větu označ ✓, chybnou ×. Své tvrzení zdůvodni.

		Odůvodnění:
1) Anička a Sára vyrazily do obchodu nakoupit bižuterii.		
2) Před odletem parkovaly stovky lidí auta v garážích.		
3) Dívky a chlapci dostaly bonbony za dobře vykonanou práci.		
4) Na poště pracovali loajální ženy i muži.		
5) Šarmantní muži vyzvaly ženy k tanci.		
6) Navštívili jsme významné pražské pasáže.		

METODICKÉ LISTY – MATEMATIKA (PL 7–8)

Mezioborové vztahy:	Vlastivěda
Výukové metody a strategie:	výklad, vyprávění, čtení, brainstorming, moderování, řízená diskuse, samostatná práce, prezentace, kladení otázek, práce s textem
Časová dotace:	2 vyučovací hodiny
Vzdělávací cíle:	poznávání hlavního města Francie, porozumění novým jevům, rozvoj čtení dat z grafu, porovnávání souboru dat, vnímání elementárních matematických souvislostí, opakování pamětného a písemného počítání, rozvoj slovní zásoby, rozvoj čtenářských dovedností, rozvoj kritického myšlení, rozvoj sebereflexe
Pomůcky:	tabule, interaktivní tabule/projektor, pracovní listy **(PL7–8)**, mapa/atlas, psací potřeby

Postup:

Úvodní aktivity pracovních listů představí žákům hlavní město a složení obyvatelstva Francie.

Znovu si s žáky prohlédneme mapu Francie a ptáme se: *Jaké je hlavní město Francie?* Poté si ukážeme sousední státy a umístění země v rámci Evropy. Dále si na tabuli promítneme nejznámější pařížské památky ve formě interaktivního kvízu **ZDE**. Následně se žáků zeptáme: *Co si myslíte, že je nejnavštěvovanější památka Paříže?*

Eiffelova věž byla postavena v letech 1887 až 1889 k příležitosti stého výročí Velké francouzské revoluce a Světové výstavy, která se v Paříži v roce 1889 konala. Eiffelovka na svém místě měla stát pouze 20 let, do roku 1909. Ovšem kvůli účelům meteorologické stanice byla zachována.

Následně se žáků zeptáme: *Jaké jsou nejznámější pražské památky?* Poté si společně prohlédneme obrázek **Petřínské rozhledny** ZDE. Ptáme se: *Jak se jmenuje tato rozhledna? Připomíná vám Eiffelovou věž?* Petřínská rozhledna, často přezdívaná jako pražská Eiffelovka, je pětkrát menší napodobenina Eiffelovy věže.

Před vypracováním **PL7** vyzveme žáky, aby uhodli výšku Eiffelovy věže. Poté rozdáme **PL7** a necháme žáky samostatně pracovat. V prvním úkolu vypočítají žáci výšku všech třech pater věže.

Řešení: vrchol – 200; druhé patro – 58; první patro – 7

Společně si přečteme zadání druhého úkolu, poté žáky necháme samostatně pracovat. V druhé části **PL7** pracují žáci s tabulkou, zde mají za úkol vypočítat skupinovou cenu vstupenek na Eiffelovou věž.

Řešení: 1 728 Kč (72 eur)

V následující vyučovací hodině se budeme věnovat složení obyvatelstva Francie, tímto zároveň žákům představíme důvody migrace obecně.

Ve Francii žije cca. 67 milionů obyvatel. Více informací o obyvatelstvu Francie najdeme ZDE.

Cizinců žijících v zemi je téměř 9 milionů. Nyní můžeme rozvést diskuzi o tom, proč se lidé stěhují do jiných zemí (blízkost, podobná kultura, jazyk, rodina, práce, válka nebo přírodní katastrofa). Diskuze může probíhat volnou formou nebo ve skupinkách pomocí myšlenkových map. Řídíme diskuzi a společně sbíráme nápady. Pokud diskutují žáci ve skupinách, své myšlenkové mapy následně představí. Všechny důvody migrace píšeme na tabuli.

Seznámíme žáky s konceptem **dobrovolné a nucené migrace.** O dobrovolnou migraci jde v případě, kdy se člověk sám rozhodne opustit svůj domov. Nedobrovolná migrace je naopak taková migrace, kdy je člověk proti své vůli vypuzen vnějšími faktory z místa svého domova. Jedná se o faktory, které bezprostředně ohrožují život a zdraví člověka. Další podklady k tématu migrace najdeme ZDE.

Následně si na tabuli vytvoříme tabulku o dvou sloupcích: dobrovolná a nucená migrace. Jednotlivé důvody migrace společně přiřadíme do tabulky. Dobrovolná migrace: za prací, školou, lepším životem, lepším podnebím, za rodinou. Nucená migrace: přírodní katastrofy, hladomor, válečné konflikty, náboženské důvody. Pokud máme ve třídě žáky-cizince, zeptáme se, proč se jejich rodina přestěhovala do ČR. Žáky nenutíme odpovídat – odpovídají jen, pokud sami chtějí.

Nyní žákům rozdáme **PL8**, zde pracují se sloupcovým grafem. Společně si přečteme zadání. Ptáme se: *Co ukazuje graf ?* Vysvětlíme si společně, co reprezentuje svislá a vodorovná osa na grafu. Poté pracují žáci na úkolech samostatně. Po vypracování společně zkontrolujeme.

Řešení: 1. sloupcový, 2. z Alžírska, 3. Portugalci, 4. 238 tisíc

Navážeme na předchozí povídání o migraci. Na tabuli opět promítneme mapu Francie. Při prohlížení se ptáme: *Jaké evropské země se objevily mezi nejpočetnějšími skupinami cizinců žijících ve Francii? Proč zrovna tyto země?* Geografická vzdálenost a pracovní příležitosti hrají značnou roli.

Po 2. světové válce došlo k rychlému rozvoji průmyslu a vznikla velká poptávka po pracovní síle, což vedlo k významným migračním tokům z Portugalska a ze zemí Maghrebu (Tunisko, Alžírsko, Maroko). Dále se ptáme: *Z jakého kontinentu pocházejí ostatní skupiny?* V 19. století byla francouzská koloniální říše druhá největší na světě (po britské). Alžírsko, Maroko a Tunisko patřily mezi země pod francouzskou nadvládou, proto se spousta lidí z těchto zemí přestěhovala do Francie za prací.

Hodinu zakončíme povídáním. S žáky probereme uvedené otázky: *Už se někdo z vás někdy stěhoval? Jaké to bylo? V čem to může mít někdo těžké, když se odstěhuje do cizí země? S čím potřebuje pomoct?* Zde pobídneme žáky, aby si představili situaci, kdy se s rodinou musí odstěhovat do cizí země.

1. Eiffelova věž je vysoká ocelová věž, která se nachází v hlavním městě Francie, v Paříži. Eiffelovka je 300 m vysoká a má tři patra. Nadzemní výšku každého patra zjistíš, když doplníš do rámečku takové číslo, aby platila rovnost.

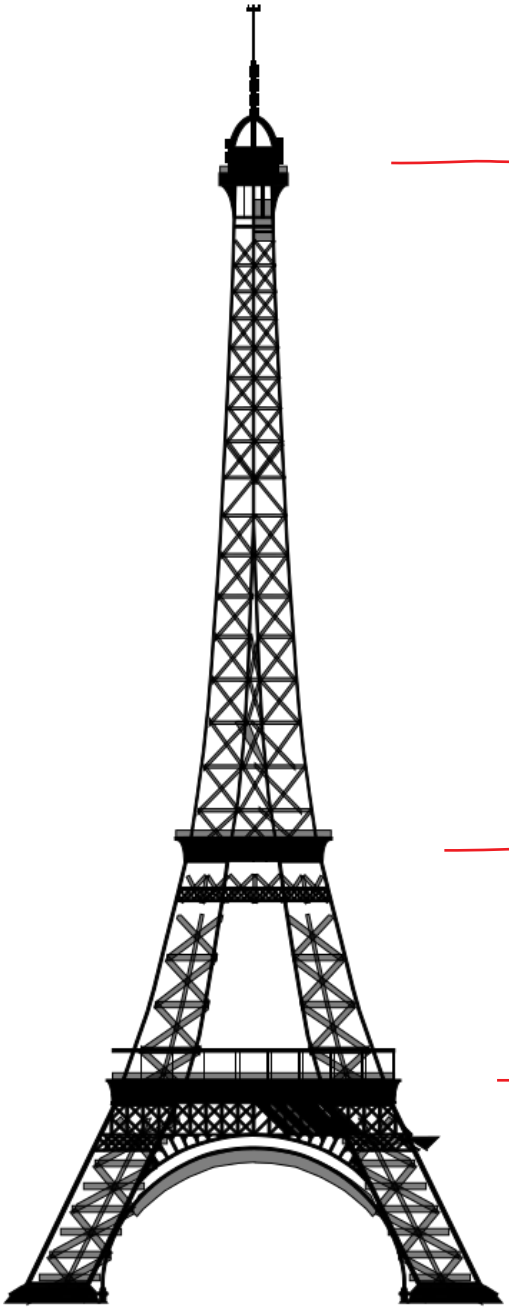

1 550 : 5 - 34 = _____ + 76

_____ . 2 = 1 044 : 9

399: _____ = 57

2. Eiffelova věž patří mezi nejnavštěvovanější památky světa. Ročně ji navštíví zhruba 7 milionů lidí. Na vrchol vyhlídky se můžeme dostat buď výtahem, který jezdí do všech pater, nebo po schodech. Zjisti, kolik dohromady zaplatí čtyřčlenná rodina za vstupenky v korunách (1 EUR = 24 Kč), pokud se chce svézt výtahem na vrchol vyhlídky. V rodině jsou dva dospělí, patnáctiletý syn a sedmiletá dcera.

	dospělý	12–17 let	4–11 let	děti do čtyř let
výtahem do 2. patra	17 EUR	8 EUR	4 EUR	zdarma
výtahem na vrchol	26 EUR	13 EUR	7 EUR	zdarma
přístup ke schodům	11 EUR	5 EUR	3 EUR	zdarma

Rodina zaplatí _____ Kč.

Nyní zkus vypočítat, kolik by stály vstupenky pro tvou rodinu. Jakou vstupenku si vybereš a kolik dohromady zaplatíte v eurech?

Moje rodina by zaplatila _____ EUR.

Ve Francie žije kolem 67 milionů obyvatel. Cizinců žijících ve Francii je asi 9 milionů. Graf znázorňuje počet cizinců podle národnosti. Na grafu se objevují pouze nejpočetnější skupiny přistěhovalých obyvatel. Vypracuj ke grafu úkoly.

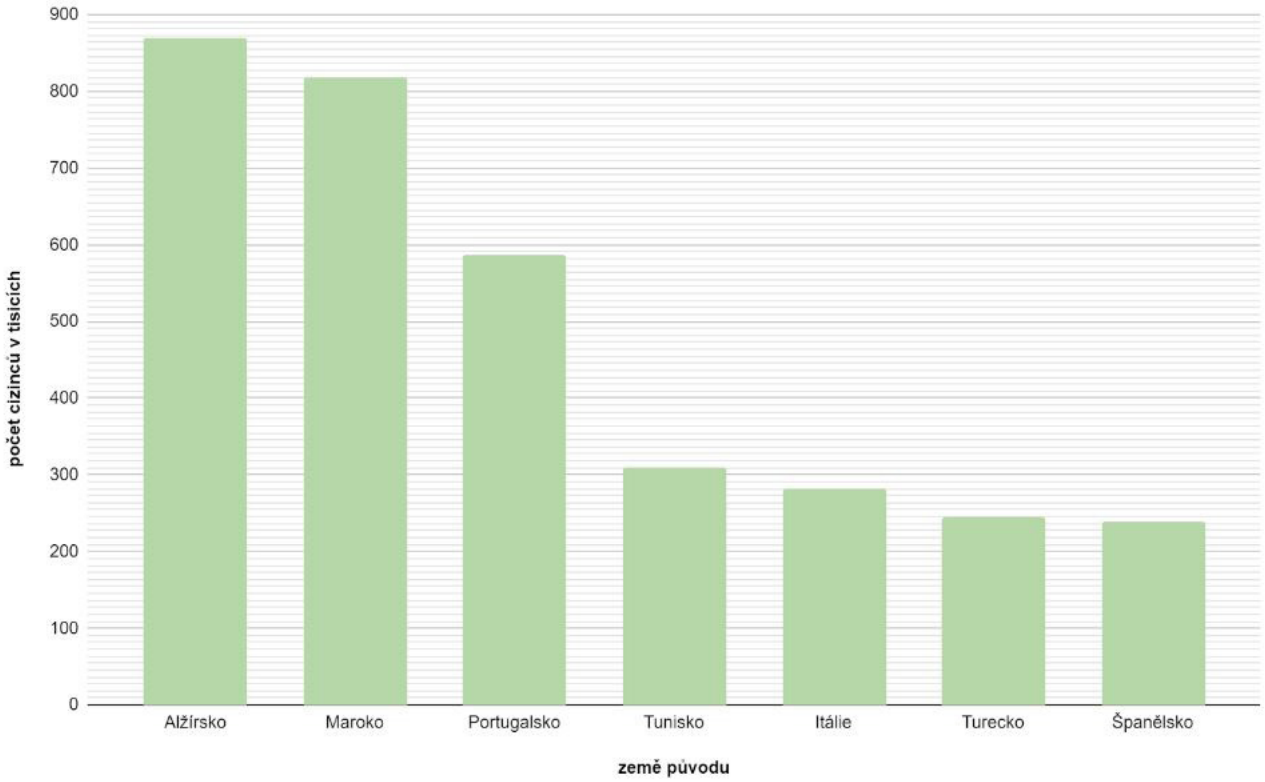

1. Jaký typ grafu vidíš před sebou? _____

2. Odkud pochází nejpočetnější skupina cizinců žijících ve Francii? _____

3. Jaké národnosti je třetí nejpočetnější skupina cizinců? _____

4. Zkus odhadnout počet cizinců pocházejících ze Španělska. _____

METODICKÉ LISTY – VLASTIVĚDA (PL 9)

Mezioborové vztahy:	Český jazyk a literatura, Pracovní a výtvarná výchova
Výukové metody a strategie:	výklad, skupinová/párová práce, samostatná práce, prezentace, diskuze, projektové vyučování
Časová dotace:	2–3 vyučovací hodiny + projektový den (4 vyučovací hodiny)
Vzdělávací cíle:	seznámení se s geografií Francie, práce s mapou, opakování učiva podnebných pásů, seznámení se s rozmanitostí podmínek na Zemi
Pomůcky:	tabule, interaktivní tabule/projektor, pracovní listy **(PL9)**, mapa/atlas, flipový papír, psací potřeby

Postup:

Na pracovním listu k Vlastivědě se žáci blíže seznámí s geografií země.

Francie je třetím největším státem Evropy. Sousedí s osmi státy – Španělsko, Belgie, Švýcarsko, Itálie, Lucembursko, Andorra, Monako. Mořská hranice je tvořena Atlantským oceánem a Středozemním mořem. Francouzská republika se dělí na 18 regionů – z toho 13 regionů leží v metropolitní Francii a 5 regionů jsou zámořská území. Francie má včetně zámořských území 68 mil. obyvatel.

Před vypracováním PL si prohlédneme mapu Francie (promítneme ji na interaktivní tabuli). Žáci popisují, kde leží, s kým sousedí, jaká moře ji obklopují, jak se jmenuje hlavní město. Ptáme se, jestli někdo ze třídy navštívil Francii, pokud ano, vyzveme žáky, aby na mapě ukázali, kde byli ve Francii.

Rozdáme žákům **PL9** a podíváme se na první úkol. Žáci pomocí internetu vypracují soubor faktů o Francii. Pracují ve dvojicích nebo malých skupinkách. Necháme žáky pracovat s pomocí mobilních telefonů. Tímto způsobem povzbudíme žáky, aby sami aktivně vyhledávali informace.

Řešení: hlavní město: Paříž; počet obyvatel: cca. 63 mil.; měna: euro; vlajka: modrá, bílá, červená; sousední státy: Španělsko, Belgie, Lucembursko, Švýcarsko, Německo, Itálie, Monako, Andorra; pohoří: Alpy; největší řeky: Loira, Seina, Rhona, Marna

TIP: Za domácí úkol vytvoří žáci svůj vlastní soubor faktů. Zde můžeme volit témata jako známé francouzské osobnosti nebo známé historické památky.

Ve druhém úkolu na **PL9** najdou žáci kvíz, který jim o Francii prozradí pár zajímavostí. Žáky necháme pracovat samostatně. Poté si každou odpověď společně zkontrolujeme. Při kontrole pracujeme s interaktivní tabulí, společně si prohlédneme, jak vypadají všechna místa z kvízu **ZDE**. Během kontroly se ptáme na zeměpisnou definici zámořského regionu, ostrova a poloostrova.

Řešení: 1. Guadeloupe; 2. Mont Blanc; 3. Marseille; 4. Loira; 5. Korsika; 6. Provence; 7. Bretaň

Následně budeme věnovat pozornost Bretani a Provence. Volíme tyto dva regiony proto, aby se žáci seznámili s odlišnými znaky francouzského podnebí. Nyní na tabuli promítneme **interaktivní aktivitu,** která žákům pomůže si zvizualizovat odlišnost podnebí severu a jihu Francie. Žáci nejprve seřadí Atlantský oceán a Středozemní moře. Poté seřadí regiony Bretaň a Provence. Zde pobídneme žáky, aby přiřazovali regiony v návaznosti na obrázky z předchozí aktivity.

Ptáme se: *Jaké podnebí bude v Bretani, která leží na severu u Atlantského oceánu? Jaké podnebí bude v Provence, která leží na jihu u Středomoří?* V Bretani převládá oceánské podnebí, kde jsou léta chladná a zimy mírné. Pro středozemní podnebí v Provence jsou typická suchá a horká léta a mírná deštivá zima.

Nyní si s žáky připomeneme téma podnebných pásů. Ptáme se: *Jaké máme podnebné pásy?* Následně si společně prohlédneme světovou mapu podnebných pásů a ptáme se na podnebné pásy Evropy. Dále klademe otázky: *V jakém podnebném páse leží Bretaň? V jakém podnebném páse leží Provence?* Žákům vysvětlíme, že se Francie nachází ve dvou podnebných pásech – mírném a subtropickém. Mírný podnebný pás pokrývá zhruba 90 % země a subtropický pás 10 %.

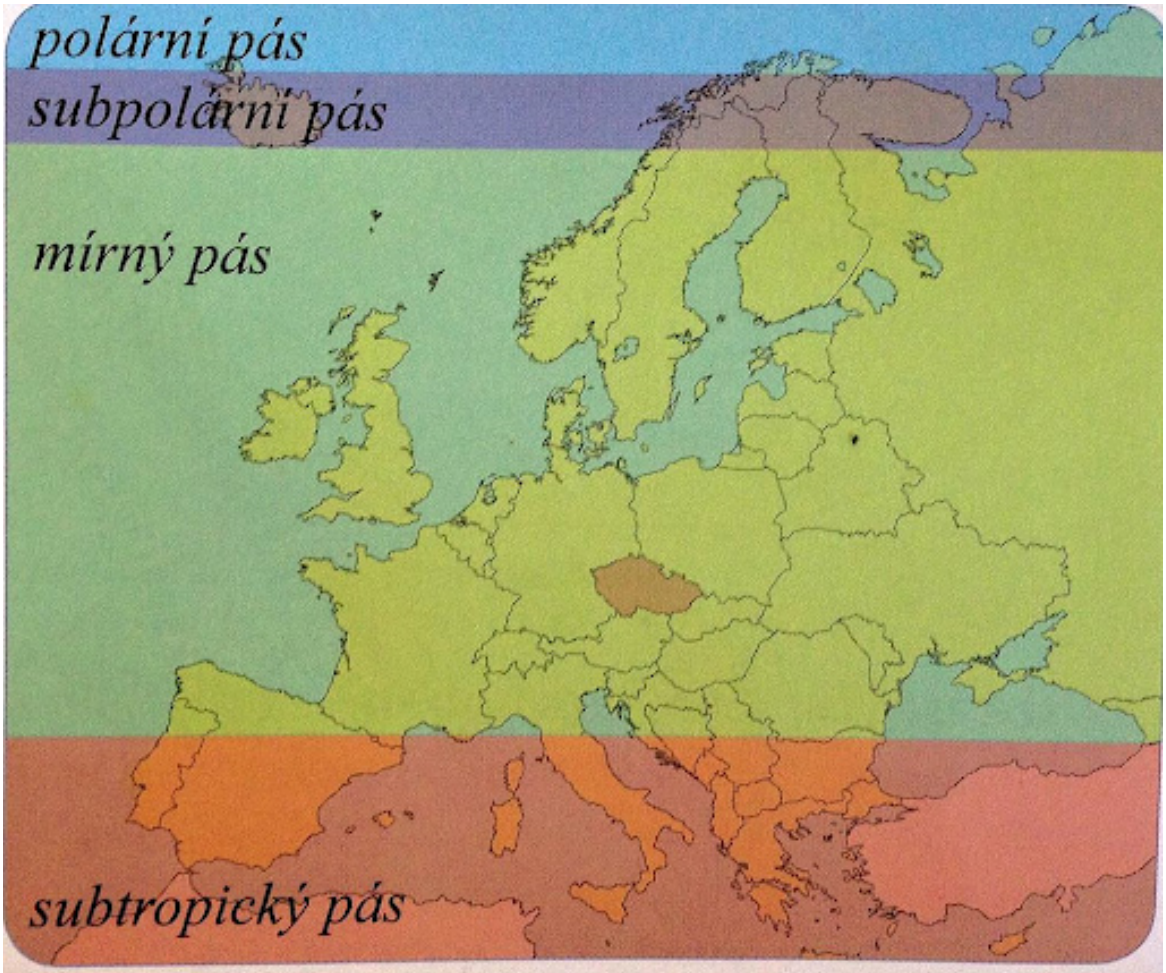

podnebné pásy v Evropě

1. Doplň základní informace o Francii.

hlavní město:

počet obyvatel:

měna:

pohoří:

největší řeky:

počet regionů:

vlajka:

sousední státy:

2. Vylušti krátký kvíz o Francii! Jak se jmenují zde popsaná místa?

1. Zámořský region Francie ležící v Karibském moři přibližně 600 km severně od Jižní Ameriky a 600 km východně od Dominikánské republiky. __A_____
2. Nejvyšší hora Alp ležící na francouzsko-italském pomezí. _O__ _____
3. Druhé největší město Francie. Je známé jako nejstarší francouzské město s největším přístavem celého Středomoří. V zálivu tohoto přístavního města se nachází ostrov If se stejnojmenným hradem z 16. století, který v minulosti sloužil jako obávaná věznice. ____E____
4. Nejdelší řeka Francie, která měří přes 1000 km a jejíž povodí zabírá přes pětinu rozlohy země. ____A
5. Francouzský ostrov ve Středomoří _O_____
6. Region známý levandulovými poli P_____
7. Poloostrov, na kterém se usadili Keltové kolem roku 500 př. n. l. __E___

METODICKÉ LISTY – PŘÍRODOVĚDA (PL 10–12)

Mezioborové vztahy:	Český jazyk a literatura, Pracovní a výtvarná výchova, Vlastivěda
Výukové metody a strategie:	výklad, skupinová/párová práce, samostatná práce, prezentace, diskuze, učení v souvislostech, asociace
Časová dotace:	1–2 vyučovací hodiny
Vzdělávací cíle:	seznámení se s počasím země, seznámení se s flórou země v souvislosti s podnebnými pásy, práce s mapou
Pomůcky:	tabule, interaktivní tabule/ projektor, pracovní listy **(PL10–12)**, mapa/atlasy, psací potřeby

Postup:

Na pracovních listech přírodovědy se žáci seznámí s flórou země v souvislosti s rozmanitostí podmínek života ve Francii. Pracovní listy navazují na učivo podnebných pásů z hodiny vlastivědy. Cílem pracovních listů je, aby si žák uvědomil, jak se rostliny přizpůsobují různým klimatickým podmínkám v různých podnebných pásech.

Na začátku hodiny si společně připomeneme téma podnebných pásů. Ptáme se: *V jakých podnebných pásech leží Francie? Kde se v Evropě rozprostírá mírný a subtropický podnebný pás?*

Poté krátce vysvětlíme, že v závislosti na odlišném podnebí se vytvořily oblasti, kde se vyskytují typické rostliny a živočichové, kterým vyhovují místní podmínky. Ptáme se: *Jaké rostliny jsou typické pro Českou republiku? Do jakého pásma zařadíme tyto rostliny?*

Nyní rozdáme **PL10**, kde mají žáci za úkol přiřadit rostliny, které jsou typické pro jižní Francii. Zkontrolujeme společně odpovědi.

Řešení: oblasti subtropického pásma – olivovník, citronovník, fíkovník

Cílem druhého cvičení je, aby žáci k rostlinám sepsali takové životní podmínky, které daným rostlinám vyhovují. Zde je zapotřebí, abychom k vypracování **PL10** promítli mapu Francie. Žáci pracují ve dvojicích nebo samostatně. Poté společně zkontrolujeme.

Řešení:
bříza v Normandii: nepřežije ve velkém suchu a horku, prospívá v chladném podnebí; olivovník v Provence prospívá na území, kde je v létě horko a sucho a v zimě naopak vlhko.

PL11 slouží jako zábavná aktivita, která shrne téma podnebných pásů. Nejprve napíšou žáci krátký text o tom, v jakém podnebném páse by chtěli žít a proč. Tímto způsobem si žáci nejen zopakují podmínky podnebných pásů, ale také si procvičí tvůrčí psaní. Následně nakreslí krajinu tohoto pásu.

Projektový den – Podnebné pásy

V této aktivitě využíváme již ze získaných poznatků o podnebných pásech. Cílem hodiny je poskytnout žákům možnost získat nové informace o rozmanitosti podmínek na Zemi s ohledem na podnebné pásy. V souvislosti s multikulturní výchovou si žák rovněž uvědomuje vztah člověka k přírodě v různých částech světa, získává přehled o typických přírodních katastrofách a jejich následcích.

Rozmanité podmínky na Zemi může být pro žáky vzdálené téma, proto danou problematiku doporučujeme využít v rámci projektového dne, kde budou mít žáci možnost do rozsáhlého tématu blíže nahlédnout. Výuka probíhá ve třídě, pracujeme ve skupinách. Cílem projektového dne je získat co nejvíce informací o daném podnebném pásu, uvědomovat si, jak podnebí ovlivňuje život rostlin, zvířat i lidí, případně jaké přírodní katastrofy se v dané oblasti vyskytují.

Zpočátku rozdělíme žáky do čtyř skupin. Každá skupina dostane za úkol vypracovat informace k jednomu podnebnému pásu. Žáci pomocí učebnic, encyklopedií nebo internetu vyhledávají informace o daném podnebném pásu. Každá skupina dostane jeden flipový papír, na kterém zaznamenají své poznatky buď v bodech, nebo ve formě myšlenkové mapy. Ke zpracování dostane každá skupina soubor otázek, kterými by se měla řídit, resp. každý plakát by měl obsahovat odpovědi na všechny tyto otázky.

Osnova:

- Kde se nachází podnebný pás?
- Jaké jsou jeho hlavní znaky?
- Jací živočichové zde žijí?
- Jaké rostliny tu najdeme?
- Jaké přírodní katastrofy se vyskytují v daném podnebném pásu?
- Jak podnebí podnebného pásu ovlivňuje život lidí?

Přiřadíme každé skupině jednotlivé role, jako je vyhledávač, sběrač, zapisovatel. Popřípadě si žáci mezi sebou domluví, na jaké části bude každý pracovat.

Připravování plakátů můžeme žákům zpestřit tím, že si předem vytiskneme obrázky různých rostlin, zvířat a krajin. Žáci tak dostanou možnost vybrat si zástupce do svých plakátů. Informace lze také doložit kresbami.

Během další hodiny odprezentují jednotlivé skupiny výsledky své práce. Předtím než začnou žáci prezentovat své plakáty, rozdáme **PL12**, který slouží jako motivace k poslechu prezentací. V **PL12** doplní žáci přírodní katastrofy, které zazní v prezentacích, jež mohou způsobit vysídlení lidí.

Skupiny prezentují své plakáty. Po prezentaci necháme prostor pro žáky posluchače, aby se vyjádřili k prezentaci spolužáků. Posléze se žáků zeptáme, jak hodnotili skupinovou práci. Poté vyhodnotíme práci každé skupiny.

Zkontrolujeme společně odpovědi **PL12**. Poté zahájíme diskuzi **o přírodních katastrofách jako jedné z příčin migrace** (např. záplavy, zemětřesení, výbuchy sopek, hurikány). Klademe otázky: *Jaké následky může zanechat přírodní katastrofa, jako je tsunami? Proč se musí lidé odstěhovat jinam?* Odpovědi žáků zapíšeme na tabuli: ztrátu peněz, domovů a pracovních míst atd. Žákům vysvětlíme, že v takové situaci jsou lidé nuceni opustit svůj domov.

1. Francie je poměrně velkou zemí, většina území leží v mírném klimatickém pásu. Nemalou část však tvoří i středomořská oblast, která spadá do subtropického pásu. Vyšší horské oblasti v Alpách dosahují až do pásma trvalého zalednění. Důsledkem rozmanité krajiny je i různorodá flora. Ve Francii najdeme podobné rostliny jako v českých lesích, ale i rostliny teplomilné. Označ rostliny, které bychom nenašli v ČR, ale v jižních oblastech Francie se vyskytují.

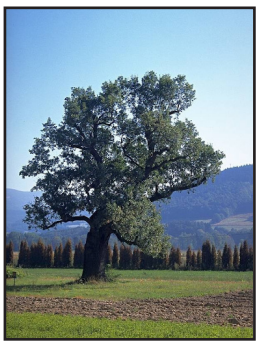
dub

smrk ztepilý

borovice lesní

bříza

citronovník

olivovník

fíkovník

2. V závislosti na odlišném podnebí se vytvořily oblasti, kde se vyskytují typické rostliny a živočichové, kterým vyhovují místní podmínky. Jaké životní podmínky potřebují tyto rostliny? Proč přežívají zrovna v těchto oblastech? Zkus ke každé rostlině sepsat pár důvodů.

Bříza v Normandii _____

_____

_____

_____

_____

Olivovník v Provence _____

_____

_____

_____

_____

V jakém podnebném pásu bys chtěl žít ty a proč? Nakresli krajinu tohoto podnebného pásu.

PROJEKTOVÝ DEN – PODNEBNÉ PÁSY

Které přírodní katastrofy jsou typické pro každý podnebný pás?

MÍRNÝ PÁS

POLÁRNÍ PÁS

SUBTROPICKÝ PÁS

TROPICKÝ PÁS

METODICKÉ LISTY – VÝTVARNÁ A PRACOVNÍ VÝCHOVA (PL 13)

Mezioborové vztahy:	Český jazyk a literatura, Vlastivěda
Výukové metody a strategie:	výklad, skupinová/párová práce, samostatná práce, prezentace, diskuze, projektové vyučování
Časová dotace:	2 vyučovací hodiny
Vzdělávací cíle:	seznámení se s **francouzským impresionismem**, nácvik vybraných výtvarných technik, seznámení s teorií barev, rozvíjení smyslové citlivosti, rozvoj citlivosti pro barevnou kompozici, rozvíjení fantazie, uplatňování subjektivity
Pomůcky:	tabule, interaktivní tabule/ projektor, pracovní list **(PL13),** výtvarné potřeby, psací potřeby

Postup:

Impresionismus ve Francii

Impresionismus je umělecký směr zahrnující převážně malířství, ale i sochařství a grafiku, který vznikl v druhé polovině 19. století ve Francii a trval do počátku 20. století. Impresionismus byl reakcí na ateliérovou malbu, jeho cílem je malba ve volné přírodě. Pojem impresionismus je odvozen od obrazu **Clauda Moneta Impression, soleil levant (Imprese, východ slunce).** Claude Monet se narodil v roce 1840 v Paříži a je jedním z malířů, kteří stáli u zrodu impresionismu. Z velké části se věnoval malbě krajin.

Úvodní motivační aktivita si klade za cíl porovnat zkušenosti z vlastního vnímání a poznávání (bezprostřední vjem a vjem zapamatovaný). Vyzveme žáky, aby se podívali z okna ven a zachytili v mysli to, co vidí venku. Poté se otočí zpět směrem k tabuli a pokusí se si znovu vybavit danou chvíli. Zde žáky pobídneme, aby si předchozí chvíli znovu představili – jako fotografii. Žákům klademe otázky: *Jak vypadá vaše fotografie? Je obraz stejně ostrý, nebo v něm zanikají detaily? Jaké jsou jeho barvy? Zaznamenali jste nějaké změny barev z prvního dojmu?*

Nyní představíme téma dnešní hodiny. Na interaktivní tabuli promítneme obraz Claude Moneta (Imprese, východ slunce) ZDE. Poté sdělíme název obrazu. Zeptáme se žáků: *Co je to imprese?*

Imprese nebo francouzsky **impression** znamená dojem. Pro Moneta bylo důležité zachytit to, co viděl při práci venku – dojmy, které jsou okamžité a prchavé. Vrátíme se opět k obrazu. Ptáme se: *Jsou na obraze jasně vykreslené detaily?*

Dále se zaměříme na hlavní znaky impresionické malířské techniky Moneta. Ptáme se: *Jaké barvy použil malíř?* Poté klademe otázky: *Patří modrá mezi základní barvy? Patří oranžová mezi základní barvy?* Pokud žáci neznají teorii barev, sdělíme jim, že základní (primární) barvy jsou žlutá, červená a modrá.

Nyní se žáci v praxi seznámí s teorií barev:

- Uděláme si skvrny ze tří základních barev jako vrcholy trojúhelníku. Necháme si dostatek místa na sekundární barvy.
- Mezi dvě sousední barvy uděláme skvrnu z obou barev, poté pigmenty smícháme.
- Uděláme mezi protější barvy rovnou čáru, která je spojí.

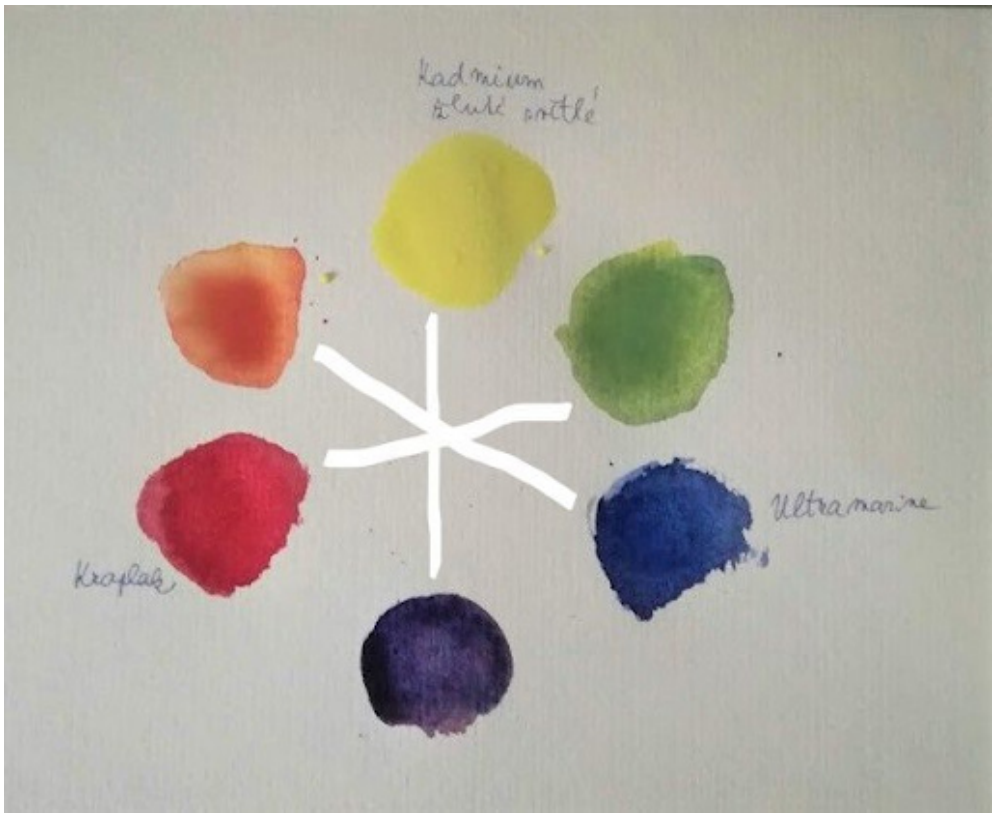

Nyní se žáků zeptáme, jaké barvy jim vznikly. Žákům následně prozradíme, že oranžová, fialová a zelená jsou sekundární a také doplňkové barvy. Barvy propojené čarou jsou doplňkové, protože se na obraze vzájemně doplňují, aby výsledek ladil oku.

Posléze rozdáme **PL13**, kde mají žáci za úkol vybarvit primární, sekundární a doplňkové barvy.

Řešení:
primární barvy – modrá, žlutá, červená
sekundární barvy – oranžová, fialová a zelená
doplňkové barvy – červená + zelená, modrá + oranžová, žlutá + fialová

V následující hodině si žáci vytvoří svůj impresionistický obraz krajiny. Promítneme na tabuli další obraz Moneta (např. **Lekníny**). Ptáme se: *Jakým způsobem mohl malíř takové stopy vytvořit?* Typické impresionistické obrazy se poznají podle toho, že jsou tvořeny krátkými tahy, resp. doteky štětcem.

Sdělíme žákům, že dnes si vyzkouší tento způsob malování. Inspirovat se mohou **ZDE**. Za příznivého počasí doporučujeme hodinu realizovat venku v přírodě.

Žáci malují štětcem na papír podle svého námětu. K dispozici budou mít pouze základní barvy červenou, žlutou a modrou. Pokud budou chtít použít např. zelenou, musí vědět, jakým způsobem se dá namíchat.

Po dokončení zařadíme diskuzi nad obrázky – jaké barvy použili a proč, jak by svůj obrázek pojmenovali apod.

Vybarvi primární barvy.

Vybarvi sekundární barvy.

Vybarvi čtverec jednou primární barvou. Poté v kruhu vybarvi její doplňkovou barvu.

METODICKÉ LISTY – ANGLICKÝ JAZYK (PL 14)

Mezioborové vztahy:	Vlastivěda
Výukové metody a strategie:	výklad, práce s textem, skupinová/párová práce, samostatná práce, prezentace, diskuze, rozhovor, vzdělávací komiks
Časová dotace:	1–2 vyučovací hodiny
Vzdělávací cíle:	osvojení frází pro oslavy svátků, seznámení se s národním svátkem Francie a její historií
Pomůcky:	tabule, interaktivní tabule/ projektor, pracovní list **PL14**, psací potřeby

Postup:

1) Nejprve si s žáky zopakujeme fráze týkající se tématu oslavy svátků. Rozdáme **PL14**, na kterém si žáci procvičí fráze formou rozhovoru. Žáci pracují ve dvojicích. Povídají si o oblíbených svátcích. Společně vytváří krátké jednoduché dialogy v angličtině, navzájem si mezi sebou kladou otázky. Pokud bude potřeba, pomáháme jim. Během aktivity ověřujeme, jestli žáci pokládají otázky správně. Po skončení si s žáky povídáme o jejich oblíbených svátcích a o tom, jak je doma slaví. Ptáme se: *How do you celebrate your birthday? How do you celebrate Christmas at home?*

2) Ve **druhém cvičení na PL14** se věnujeme důležitému francouzskému svátku – **Den dobytí Bastily.** Dobytí Bastily proběhlo v úterý **14. července 1789 v Paříži.** Tato událost je ve francouzských dějinách považována za konec tzv. starého režimu a začátek Velké francouzské revoluce. Bastila byla pevnost sloužící jako věznice, která se stala symbolem pádu francouzské monarchie. Její dobytí způsobily společenské otřesy nejen ve Francii, ale i ve zbytku Evropy. Od roku 1880 je 14. červenec ve Francii státním svátkem.

Zařadíme krátké povídání o státních svátcích ve světě. Zeptáme se, jestli žáci znají oslavy svátků z jiných zemích, popřípadě jak tyto oslavy vypadají a jak se oslavují.

Nyní žákům sdělíme, že se dnes budeme věnovat svátku, který je pro Francouze velmi důležitý. Pro začátek nebudeme zmiňovat historii dobytí Bastily, žáci se o tomhle dni dozví následně v komiksu.

Pracujeme společně se třídou na druhém cvičení. Žáci mají za úkol v krátkém textu o Dni dobytí Bastily doplnit chybějící slova. Čteme text společně a postupně si přeložíme neznámá slova. Jakmile text dočteme, tak si slovíčka k tématu oslavy Dnu dobytí Bastily zopakujeme **ZDE**.

Řešení:

Bastille day

Bastille Day is France's most important **national holiday**. It is on the 14th of July every year. Every city, town, and village becomes red, white and **blue** like the French tricolour **flag**. There are parades, military bands, festivities during the day, and **fireworks** in the evening. The holiday's name in French is Fête Nationale, which means "National Celebration". Bastille was a prison in Paris. What happened there?

Následně na interaktivní tabuli promítneme krátký komiks, který žákům zjednodušeným způsobem přiblíží historický kontext dobytí Bastily. Nejprve se žáků zeptáme: *Co si myslíte, že se odehrálo v Bastile?* Poté, co si poslechneme jejich návrhy, promítneme komiks o dobytí Bastily **ZDE**.

Žáků se ptáme během promítání: *What is happening in the picture?* Žáci popisují scénu v angličtině. Dále je vybídneme, aby bubliny z komiksu četli dramaticky.

1. What's the most important day for you? What days of the year are special to you and your family? Tell your partner about some of them.

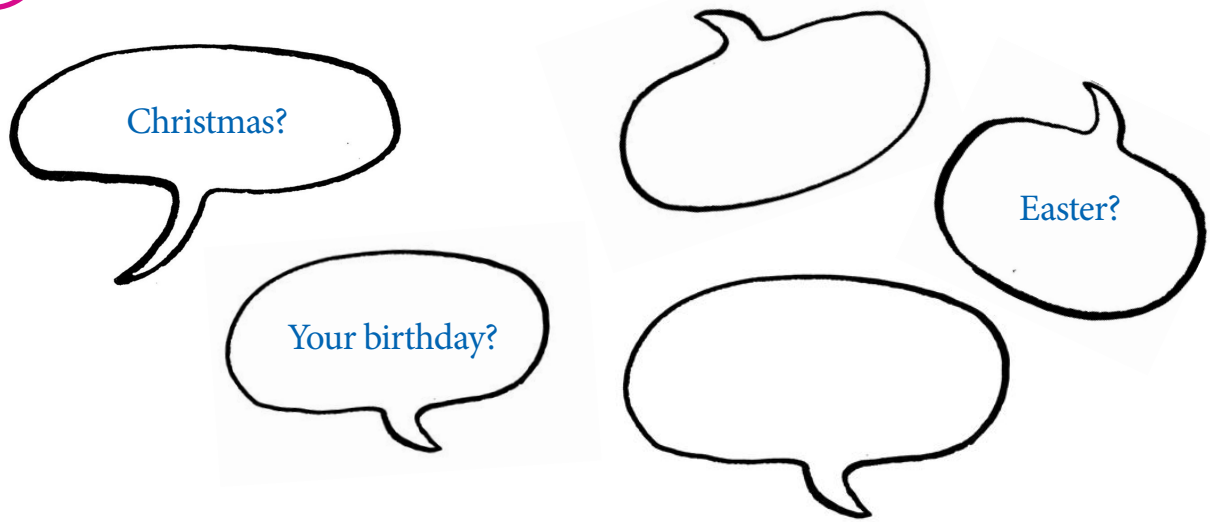

Now ask your partner about their favourite holiday.

_____'s holiday is _____

2. Put the words into the gaps in the text.

Bastille day

Bastille Day is France's most important _____. It is on the 14th of July every year. Every city, town, and village becomes red, white and _____ like the French tricolour _____. There are parades, military bands, festivities during the day, and_____ in the evening. The holiday's name in French is Fête Nationale, which means "National Celebration". Bastille was a prison in Paris. What happened there?

fireworks **flag** ***blue*** **national holiday**

METODICKÉ LISTY – HUDEBNÍ VÝCHOVA (PL 15)

Mezioborové vztahy:	Vlastivěda
Výukové metody a strategie:	výklad, skupinová/párová práce, prezentace, práce s videem
Časová dotace:	1 vyučovací hodina
Vzdělávací cíle:	seznámení se s francouzskou lidovou písní, vyjádření hudby pomocí tanečních kroků, procvičení rytmického zpěvu
Pomůcky:	tabule, interaktivní tabule/ projektor, pracovní list **PL15**

Postup:

V následující hodině se budeme věnovat francouzské lidové písní. Zeptáme se žáků, jestli už někdy slyšeli francouzskou hudbu – slavní skladatelé Hector Berlioz, Jacques Offenbach, Georges Bizet, zpěvačky a zpěváci šansonu Edith Piaf, Charles Aznavour, Georges Brassin, Serge Gainsbourg, populární zpěvačky Amel Bent Bachir, Zazie, Vitaa (Charlotte Gonin), Shy´m (Tamara Marthe), Erza Muqoli, Angèle, Lara Fabian – a pokud ano, co se jim na ní líbí.

Francouzská hudba je jednou z nejzajímavějších a nejvlivnějších evropských hudebních kultur, která se vyvozuje z folklóru keltských a germánských kmenů žijících v dávných dobách na území dnešní Francie. Francouzská hudební kultura se rozvíjela po staletí a ovlivňovala také hudební kultury jiných evropských národů, zejména italskou a německou.

Základem moderní francouzské hudby je lidová hudební tvorba. Francouzská píseň je nám známá již od 12. století. Většina francouzských lidových písní, které se k nám dostaly, vznikla v 17. století, ale všechny prošly pozdějším zpracováním a nahrazením zastaralých slov moderními. Vyskytují se četné žánry lidových písní, bohatě představené ve francouzském folklóru: lyrické, milostné, stěžovací písně, taneční, satirické, řemeslné písně, kalendářní, např. vánoční (Noel); pracovní, historické, vojenské atd.

Nyní žákům představíme známou francouzskou lidovou píseň Avignonský most.

Avignonský most

Slavný jeden kilometr dlouhý Avignonský most (francouzsky oficiálně **Le pont Saint-Bénézet**, běžně i **Le pont d'Avignon**) je most ve francouzském městě Avignon, ležícím na jihu Francie. Původně spojoval Avignon s Novým Městem (Villeneuve) na druhém břehu Rhony a byl na obou stranách střežen věžemi. Věže na villeneuveském břehu dosud stojí. Na jednom z mostních pilířů je postavená kaple Sv. Mikuláše. Do dnešního dne zbyly z původních dvaadvaceti mostních oblouků jen čtyři – zbytek strhla povodeň v 17. století.

Most se stal námětem pro známou francouzskou lidovou píseň. **Sur le pont d'Avignon (Na Avignonském mostě)**, která pochází z této doby. Společně si ukážeme obrázek Avignonského mostu ZDE. Poslechneme píseň ve francouzském jazyce ZDE.

Žákům rozdáme text písničky v češtině (**PL15**). Poté si na interaktivní tabuli pustíme video „Avignonský most" a společně si píseň zazpíváme. Zpočátku necháme žáky zpívat volným tempem. Následně si píseň zazpíváme s klavírním doprovodem. **Klavírní doprovod najdeme na další straně této metodiky.** Zpíváme lehce, tanečně a hravě.

Podstatou této žertovné písně je její pohybový doprovod – napodobování úklon pánů a dam. Po zpívání se ho žáci zkusí naučit. Vyzveme žáky, aby vytvořili dvojice a postavili se naproti sobě do dvou řad (dívky a chlapci). Na interaktivní tabuli promítneme hudební klip k pohybovému doprovodu ZDE. Společně pohybový doprovod volně napodobujeme. Jakmile žáci zvládnou základní taneční prvky, připojíme k pohybu také zpěv.

Na závěr žákům pustíme video mladých tanečníků, kteří tančí přímo na Avignonském mostě ZDE.

Klavírní doprovod k písni Avignonský most

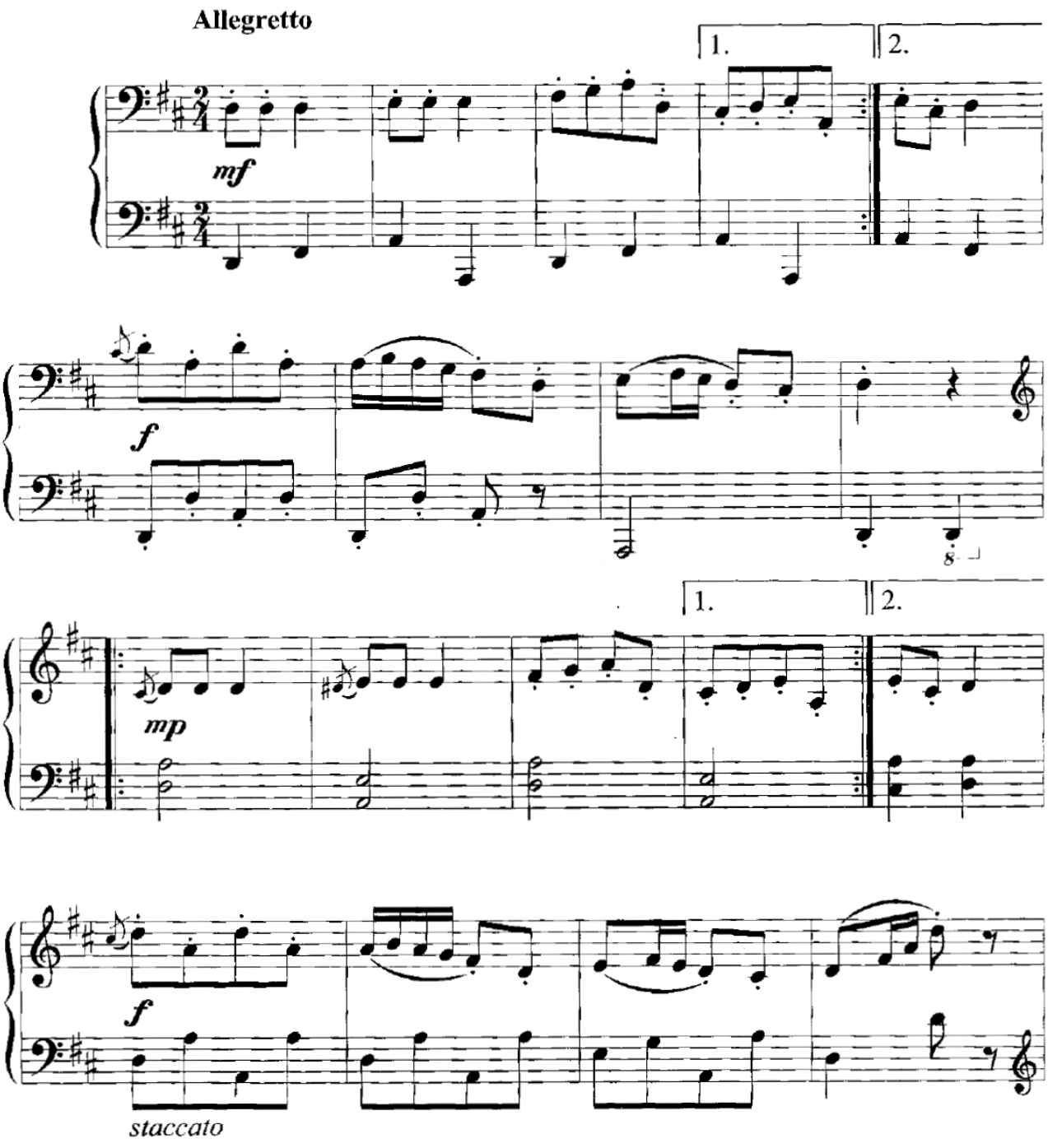

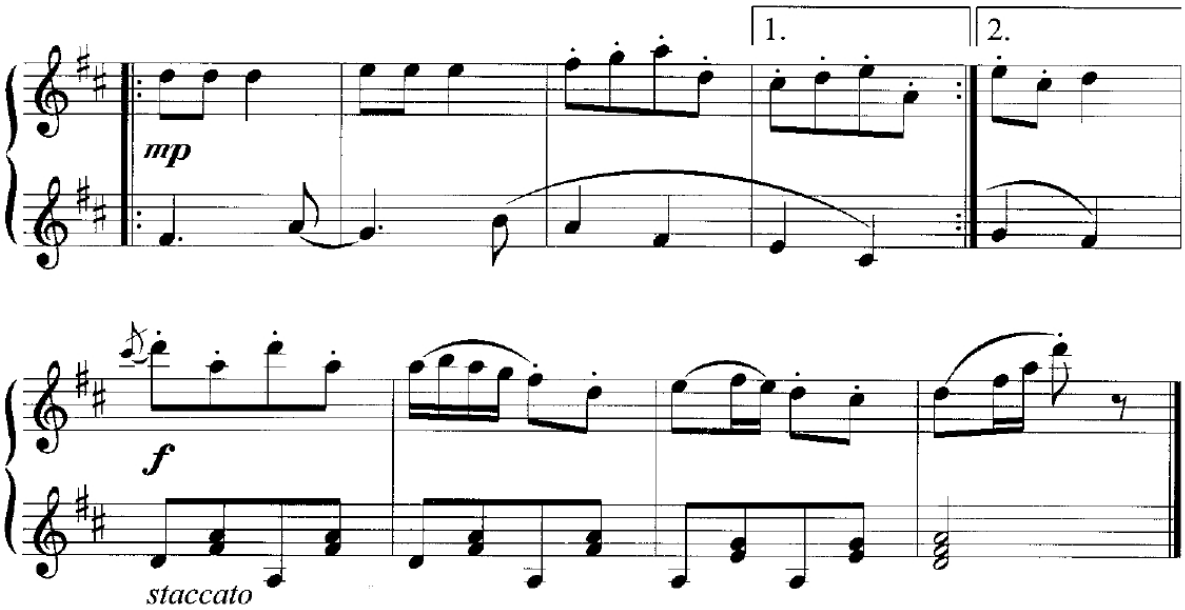
1.
2.
mp
f
staccato

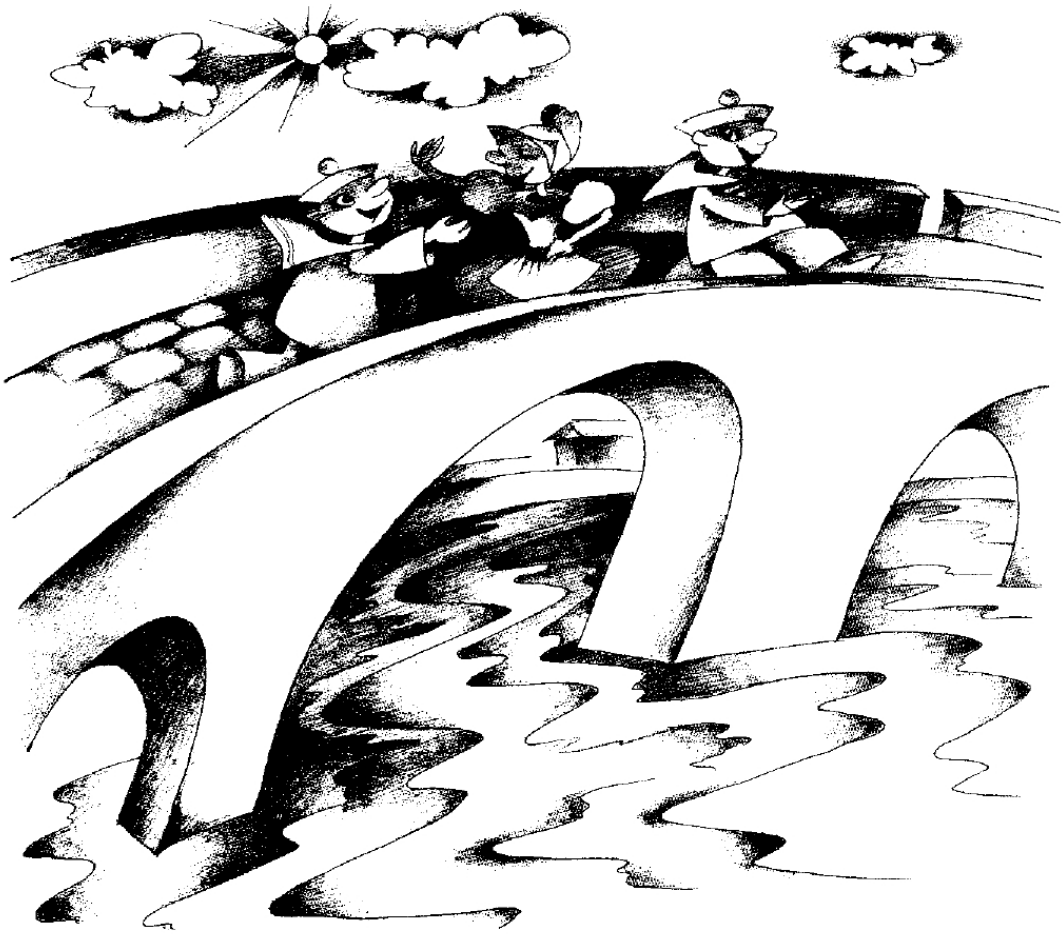

Avignonský most

Tam kde se Rhona točí jako had
já starý most mezi břehy vidím stát
Dávno jsou v pánu papeži i král
most ale pořád stojí dál, stojí dál

Tam kde se Rhona točí jako had
znám starý most, který nedá lidem spát
Bíle tam svítí, samý ruch a shon
město jménem Avignon

To je on, Avignon
most jak panna, kde hned zrána
davy jdou a jak jdou
vprostřed mostu tancujou
Dámy štěstím září
padadam pam pam pam padadada dam
páni s vážnou tváří
padadam pam pam pam padadada dam
Trubka zní duní zvon
zpěv se nese radujte se
trubka zní duní zvon
zpívá celý Avignon

Tam kde se Rhona vine v zahradách
kde v jižním slunci zraje vláha vláh
já znám starý most, má kamenitou hráz
a pod ním zvolna plyne čas

Tam kde se Rhona vine v zahradách
znám starý most co sedá na něj prach
Proud řeky brouká konejšivý tón
městu jménem Avignon

POUŽITÉ ZDROJE

[CIT. 2022-09-30] DOSTUPNÉ POD LICENCÍ PUBLIC DOMAIN A CREATIVE COMMONS Z:

OBRÁZKY:

- https://www.myartprints.cz/kunst/claude_monet/view-of-venice.jpg
- https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcQAcRp_Kb2vr43_4hWvXPpPM-DOoLWNT8VaBdw&usqp=CAU

WWW:

- https://inbaze.cz/wp-content/uploads/2020/04/Francie_pracovnikarty_final.pdf
- https://cs.wikipedia.org/wiki/Charles_Perrault
- https://www.google.cz/search?q=french+baguette&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=2ahUKEwi7wbC86uj2AhXD6aQKHVSxBbsQ_AUoAXoECAEQAw&biw=1920&bih=937&dpr=1#imgrc=7mkx-pq8RJAAvM
- https://www.google.cz/search?q=oblozena+bageta%5C&tbm=isch&ved=2ahUKEwj_kM-K96uj2AhUIchQKHWTwAlAQ2-cCegQIABAA&oq=oblozena+bageta%5C&gs_lcp=CgNpbWcQAzIFCAAQgAQyBAgAEB4yBAgAEBgyBAgAEBg6BAgAEEM6BggAEAcQHjoICAAQsQMQgwE6CAgAEIAEELEDOgUIABCxAzoGCAAQCBAeOgsIABCABBCxAxCDAToECAAQA1DHB1jRQmCyQ2gLcAB4AIABxQGIAZ8VkgEEMjIuNpgBAKABAaoBC2d3cy13aXotaW1nsAEAwAEB&sclient=img&ei=X61BYr_lBojkUeTgi4AF&bih=937&biw=1920#imgrc=BbCcVDtBcOXTQM
- https://www.google.cz/search?q=banh+mi+vpate&tbm=isch&ved=2ahUKEwiCgZ786uj2AhW0gv0HHanJDZYQ2-cCegQIABAA&oq=banh+mi+vpate&gs_lcp=CgNpbWcQAzoFCAAQgAQ6BggAEAcQHjoECAAQHlDgBFjtFmCxGGgAcAB4AIABbIgBxAeSAQM5LjKYAQCgAQGqAQtnd3Mtd2l6LWltZ8ABAQ&sclient=img&ei=4q1BYoKIJ7SF9u8PqZO3sAk&bih=937&biw=1920#imgrc=rI8XB06vI_LX1M
- https://translate.google.com/?sl=fr&tl=cs&op=translate
- http://www.eiffelovavez.cz/historie-eiffelova-vez.php
- https://www.google.com/search?q=pet%C5%99%C3%ADnsk%C3%A1+rozhledna&rlz=-1C1AVNE_enCZ615CZ616&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=2ahUKEwj12oTW8-j2AhXJPOwKHaryDVwQ_AUoAXoECAEQAw#imgrc=pSwV7qTe9NPhzM
- https://cs.wikipedia.org/wiki/Obyvatelstvo_Francie
- https://en.wikipedia.org/wiki/Immigration_to_France
- https://www.inkluzivniskola.cz/sites/default/files/uploaded/metodika-multikulturni-vychovy_crossing-borders_0.pdf
- https://www.toureiffel.paris/fr/tarifs-horaires

- https://www.encyclopediaofmigration.org/mezinarodni-migrace-ve-francouzskem-kontextu/
- https://www.aktualne.cz/wiki/geografie/staty-a-mesta/marseille/r~b3442414a2dd11e498be-002590604f2e/
- https://cs.wikipedia.org/wiki/Guadeloupe
- https://cs.wikipedia.org/wiki/Mont_Blanc
- https://cs.wikipedia.org/wiki/Pevnost_If
- https://cs.wikipedia.org/wiki/Francie
- https://www.invia.cz/blog/zamky-na-loire/
- https://www.mundo.cz/francie
- https://is.muni.cz/el/1441/podzim2017/FJHC_GF/um/textovy_obsah_prezentaci.pdf
- https://cs.wikipedia.org/wiki/St%C5%99edozemn%C3%AD_podneb%C3%AD
- https://clanky.rvp.cz/clanek/c/Z/2205/rozmanitost-podminek-na-zemi-aneb-podnebne-pasy-za-jimave.html
- https://clanky.rvp.cz/clanek/c/Z/21898/podnebne-pasy-skupinova-prace.html
- https://www.nationsencyclopedia.com/Europe/France-FLORA-AND-FAUNA.html
- https://sciencing.com/native-plants-animals-of-france-12329579.html
- https://en.wikipedia.org/wiki/Impression,_Sunrise
- https://dum.rvp.cz/materialy/impresionismus.html
- http://www.minimonetsandmommies.com/2016/05/kids-impressionist-art-activity.html
- https://is.muni.cz/th/d740z/Cesta_deti_k_barve_inspirovana_vytvarnym_umenim_Klubusova_Eliska.pdf
- https://www.youtube.com/watch?v=5k8MQxsq8U4
- https://is.muni.cz/th/k3lxm/Diplomova_prace_Mojzisova_411393.txt
- http://malotridka.wz.cz/18-hudebni-vychova/mosty/
- https://www.petrvacl.cz/zpevnik/ps.php?id=311
- https://cs.wikipedia.org/wiki/Avignonsk%C3%BD_most
- https://scyapinc.org/basic-color-theory-printable/
- https://cs.wikipedia.org/wiki/Lekn%C3%ADny

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Praha – pól růstu ČR

PRAHA PRAGUE PRAGA PRAG

INBÁZE